

CORNELIA FUNKE

—

SRCE OD TINTE

NAKLADNIK

Egmont d.o.o.
Višnjevac 3, Zagreb

ZA NAKLADNIKA

Bruno Barbić

UREDNIK

Zoran Maljković

LEKTORICA

Verica Kuljovski

KOREKTOR

Dinko Petriševac

GRAFIČKO OBLIKOVANJE

Blid

DIZAJN KORICA

Punkt studio d.o.o.

TISAK

AKD d.o.o.
Zagreb, lipanj 2021.

NASLOV IZVORNICA

Tintenherz

Copyright © Original text copyright 2003 by Dressler Verlag
All rights reserved.

© za hrvatsko izdanje Egmont d.o.o., 2021.

Sva prava pridržana. Nijedan dio ove knjige
ne smije biti objavljen ili pretisnut bez prethodne
suglasnosti nakladnika i vlasnika autorskih prava.

ISBN: 978-953-13-2143-3

Cip zapis dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i
sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001096981.

Cornelia Funke

Srce od tinte

S njemačkoga prevela
Ljiljana Šućur Perišić

PULS

Za Anu, koja je
odložila čak i *Gospodara prstenova* da bi
pročitala ovu knjigu. (Može li se uopće
više očekivati od kćeri?)

I za Elinor,
koja mi je posudila svoje ime,
iako mi nije bilo potrebno za kraljicu vila.

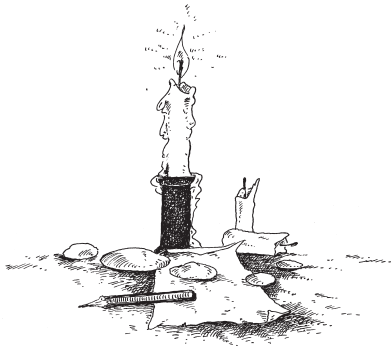

Dođe, dođe.
Dođe riječ, dođe,
dođe kroz noć,
htjede svijetliti, htjede svijetliti.

Pepeo.
Pepeo, pepeo.
Noć.

Paul Celan, Prismo vođenje

Stranac u noći

Mjesec je svjetlucao u oku konjića za ljuljanje i u oku miša kad ga je Tolly izvukao ispod jastuka da ga pogleda. Sat je kucao i u tišini mu se činilo da čuje korake malih bosih stopala po podu, zatim hihotanje i šapat, i nekakav zvuk, kao da netko okreće listove neke velike knjige.

Lucy M. Boston, Djeca iz Green Knowa

Te noći padala je kiša, sitna šaputava kiša. I mnogo godina kasnije Meggie je morala samo zatvoriti oči i već bi čula taj zvuk, kao da majušni prstići kucaju po staklu prozora. Negdje u tami lajao je pas i Meggie nije mogla spavati, koliko god se u krevetu prevrtala s jedne na drugu stranu.

Pod jastukom joj je ležala knjiga koju je čitala. Pritiskala je koricama Meggieno uho, kao da ju je htjela ponovo namamiti među svoje stranice. — Aha, sigurno je jako udobno imati jednu takvu uglastu, tvrdu stvar pod glavom — bio je rekao tata kad je prvi put otkrio knjigu pod njezinim jastukom. — Priznaj, noću ti šapće svoje priče na uho.

— Ponekad! — odgovorila je Meggie. — Ali to vrijedi samo za djecu. — Na to ju je Mo štipnuo za nos. Mo. Meggie je svog tatu oduvijek samo tako zvala.

Te noći — u kojoj je toliko toga počelo i toliko se toga za sva vremena promijenilo — pod Meggienim je jastukom ležala jedna od njezinih omiljenih knjiga, a kiša joj nije dala spavati pa je sjela, protrljala oči da iz njih otjera umor i izvukla knjigu ispod jastuka. Kad ju je otvorila, stranice su obećavajući zašuštale. Po Meggienu je mišljenju taj prvi šapat kod svake knjige malo drukčije zvučao, ovisno o tome je li već znala što će joj knjiga

pričati. Ali sad joj je najprije trebalo svjetlo. U ladici noćnog ormarića bila je sakrila kutiju šibica. Mo joj je bio zabranio noću paliti svijeće, on nije volio vatru. — Vatra proždire knjige — uvijek je govorio, ali Meggie je jako voljela čitati uz svjetlo svijeća, a i bila je sigurna da može pripaziti na nekoliko plamičaka. Na kraju krajeva bilo joj je već dvanaest godina. Na prozorskoj klupčici držala je tri lampaša i tri svijećnjaka. Upravo kada je upaljenu šibicu prinijela jednom od crnih fitilja, vani je začula korake. Prestrašena, puhnula je i ugasila šibicu — s kolikom se samo točnošću još svega sjećala mnogo godina kasnije! — kleknula pred prozor mokat od kiše i pogledala van. I tamo ga je vidjela.

Tama je bila blijeda od kiše i stranac jedva da je bio nešto više od sjene. Samo je njegovo lice svijetlilo prema Meggie. Kosa mu je bila prilijepljena za mokro čelo, jer kiša je curila po njemu, ali on na to nije obraćao pažnju. Stajao je nepomično, ruku prekrizanih na prsima, kao da se barem na taj način htio malo zagrijati, i ukočeno gledao prema kući.

Moram probuditi Moa!, pomislila je Meggie. Ali ostala je sjediti uzlupanog srca, i dalje piljeći van u noć kao da ju je stranac zarazio svojom nepomičnošću. Iznenada je okrenuo glavu, i Meggie se učinilo da ju je pogledao ravno u oči. Skliznula je s kreveta takvom brzinom da je otvorena knjiga pala na pod. Bosih nogu istrčala je van iz sobe u mračni hodnik. U staroj kući bilo je prilično hladno, iako je već bio kraj svibnja.

U Moovoj je sobi još uvijek gorjelo svjetlo. On je često ostajao budan do duboko u noć i čitao. Strast za knjige Meggie je naslijedila od njega. Kad bi nakon nekog ružnog sna dobjerala k njemu, ništa je nije moglo bolje uspavati od Moova mirnog disanja i okretanja stranica, ništa nije moglo rastjerati ružne snove bolje od šuštanja otisnutog papira.

Ali spodoba pred kućom nije bila san.

Knjiga koju je Mo te noći čitao imala je blijedoplavi platneni uvez, i toga se Meggie kasnije sjećala. Čudno je to kakve nevažne stvari ponekad zapamtimo!

— Mo, netko stoji u dvorištu!

Otac je podigao glavu i pogledao je odsutnim pogledom kao i uvijek kad bi ga prekinula u čitanju. Svaki put bi potrajalo nekoliko trenutaka dok bi se vratio iz drugog svijeta, iz labirinta slova.

— Netko stoji u dvorištu? Jesi li sigurna?

— Da. Pilji u našu kuću.

Mo je odložio knjigu. — Što si čitala prije spavanja? *Dr. Jekyll i Mr. Hyde*?

Meggie je namrštila čelo. — Molim te, Mo! Dođi sa mnom.

Nije joj vjerovao, ali pošao je s njom. Meggie ga je tako nestrpljivo vukla za sobom da je u hodniku nožnim prstima lupio u jedan kup knjiga. U što bi drugo? Posvuda po njihovoj kući ležale su hrpe knjiga. Kod njih knjige nisu bile samo na policama kao kod drugih ljudi, ne, kod njih su kupovi knjiga stajali pod stolovima, na stolcima, u kutovima soba, u kuhinji i u zahodu, na televizoru i u garderobnom ormaru, mali kupovi, veliki kupovi, debelih knjiga, tankih knjiga, starih knjiga, novih knjiga... Knjige. Dočekivale su Meggie za doručkom zamamljivo otvorene, protjerivale dosadu iz sivih dana i — ponekad bi se o njih spotali.

— Jednostavno tamo stoji! — prošaptala je Meggie dok je vukla tatu u svoju sobu.

— Je li mu lice obraslo dlakom? U tom bi se slučaju moglo raditi o vukodlaku.

— Mo, prestani! — Meggie ga je oštro pogledala, iako su joj njegove šale rastjerale strah. Gotovo ni sama više nije vjerovala u spodobu na kiši... dok nije ponovo kleknula pred prozor. — Evo! Vidiš li ga? — prošaptala je.

Mo je pogledao kroz prozor niz koji su se još uvijek slijevale kapi kiše, i nije ništa rekao.

— Zar se nisi zakleo da k nama nikada neće doći nijedan provalnik jer se kod nas nema što ukrasti? — šaptala je.

— Ovo nije provalnik — odgovorio je Mo, ali dok se odmicao od prozora, izraz lica bio mu je tako ozbiljan da je Meggieno srce počelo još jače lupati. — Pođi u krevet, Meggie — rekao je. — Ovaj je posjetilac došao k meni.

I onda je nestao iz sobe, prije no što ga je Meggie uspjela upitati kakav je to, zaboga, posjetilac koji se pojavljuje usred noći. Uznemirena, pošla je za njim. U hodniku je čula kako je osloboodio lanac na ulaznim vratima, a kad je došla do predsoblja, Mo ih je već bio otvorio.

Noć je nahrupila unutra, mračna i vlažna, i čuo se prijeteći glasan šum kiše.

— Lakoprsti! — zavikao je Mo u tamu. — Jesi li to ti?

Lakoprsti? Kakvo je to, pak, ime? Meggie se nije mogla sjetiti da ga je ikada prije čula, pa ipak, zvučalo je nekako poznato, kao neko daleko sjećanje koje je odbijalo poprimiti jasan oblik.

Stranac je jedno vrijeme ostao vani nepomičan. Čuo se samo šapat kiše, kao da je noć odjednom dobila glas. Ali onda su se koraci počeli približavati kući i iz tame je izronio čovjek koji je maloprije stajao u dvorištu. Dug kaput lijepio mu se uz noge, mokar od kiše. Kad je stranac ušao u svjetlo koje je istjecalo iz kuće, Meggie se učinilo da je za djelić trenutka iznad njegova ramena vidjela jednu malu životinjsku glavu koja je njuškajući provirila iz njegove naprtnjače i zatim žurno ponovo nestala u njoj.

Lakoprsti je rukavom prešao preko svoga mokrog lica i pružio Mou ruku.

— Kako si, Čudousti? — upitao je. — Mnogo je vremena prošlo.

Mo je oklijevajući prihvatio ispruženu ruku. — Jako mnogo vremena — rekao je i pritom gledao mimo posjetitelja kao da je očekivao da će iza njega vidjeti još jednu spodobu kako izranja iz noći. — Uđi, na smrt ćeš se razboljeti na toj kiši. Meggie kaže da već dugo stojiš tamo vani.

— Meggie? Ah da, naravno. — Lakoprsti je dopustio Mou da ga uvuče u kuću. Premjeravao je Meggie tako podrobno da ona od nelagode više nije znala kamo bi gledala. Na kraju je jednostavno i ona piljila u njega.

— Narasla je.

— Sjećaš je se?

— Naravno.

Meggie je zamijetila da je Mo dvaput zaključao bravu na ulaznim vratima.

— Koliko joj je sad godina? — Lakoprsti joj se osmijehivao. Bio je to nekakav čudan osmijeh. Meggie se nije mogla odlučiti je li bio podrugljiv, ohol ili naprosto osmijeh iz nelagode. Ona mu nije uzvratila osmijehom.

— Dvanaest — odgovorio je Mo.

— Dvanaest? Tako ti svega. — Lakoprsti je maknuo s čela kosu koja je bila toliko mokra da je iz nje kapalo. Kosa mu je bila duga skoro do ramena. Meggie se pitala koje li je boje kad je suha. Dva-tri dana stara brada oko tankih usana bila je crvenkasta kao krzno mačke lualice kojoj je Meggie povremeno ostavljala zdjelicu mlijeka pred vratima. Brada mu je rasla i po obrazima, rijetka poput prve brade nekog mladića. Ožiljke mu nije mogla sakriti: tri duga blijeda ožiljka. Zbog njih je lice Lakoprstog izgledalo kao da je nekada bilo razbijeno u komade pa opet sastavljeno.

— Dvanaest godina — ponovio je. — Naravno. Onda joj je bilo... tri godine, je li tako?

Mo je klimnuo glavom. — Dođi, dat ću ti nešto da se presvučeš. — Vukao je posjetitelja za sobom s toliko nestrpljenja kao da mu se odjednom žurilo sakriti ga od Meggie. — A ti — dobacio joj je preko ramena — ti ideš spavati, Meggie. — Onda je bez riječi za sobom zatvorio vrata radionice.

Meggie je stajala i trljala svoja hladna stopala jedno o drugo. Ti ideš spavati. Mo bi je ponekad, kad bi, po tko zna koji put, ostala budna do kasno, bacio na krevet kao vreću oraha. Ponekad ju je nakon večere jurio po kući dok ne bi bez daha od

smijeha pobjegla u svoju sobu. A ponekad je bio tako umoran da bi legao na kauč i ona bi mu skuhalo kavu prije nego bi otišla spavati. Ali još nikad, nijednom do sada, nije ju u krevet poslao na ovakav način.

Jedna slutnja ljepljiva od straha osvajala joj je srce: s ovim se strancem, čije je ime zvučalo tako čudno a ipak poznato, u njezin život uvuklo nešto prijeteće. I poželjela je — tako jako da ju je to prestrašilo — da barem nije pozvala Moa i da je barem Lakoprsti ostao vani sve dok ga kiša ne otplavi.

Trgnula se kad su se vrata radionice još jednom otvorila.

— Još uvijek tu stojiš — rekao je Mo. — Hodi u krevet, Meggie. Hajde. — Iznad nosa mu se bila stvorila ona mala bora koju je imao samo kad je zbog nečega bio zaista zabrinut, i gledao je kroz Meggie, kao da je u mislima bio tko zna gdje. Slutnja u Meggienu srcu rasla je i širila crna krila.

— Mo, reci mu da ode! — rekla je dok ju je on gurao prema njezinoj sobi. — Molim te! Reci mu da ode. Nije mi simpatičan.

Mo se naslonio na dovratak njezine sobe. — Kad sutra ustaneš, više neće biti tu. Časna riječ.

— Časna riječ? Bez prekriženih prstiju? — Meggie ga je čvrsto gledala u oči. Uvijek je vidjela kad bi Mo lagao — ma koliko se on trudio to pred njom prikriti.

— Bez prekriženih prstiju — rekao je i digao obje ruke kako bi joj to dokazao.

Nakon toga je za sobom zatvorio vrata, iako je znao da ona to ne voli. Meggie je priljubila uho uz vrata osluškujući. Čula je zveckanje posuđa. Ah, lisičja brada dobit će čaj da se ugrije. Nadam se da će dobiti upalu pluća, mislila je Meggie. Pa nije morao od toga baš odmah umrijeti kao majka njezine profesorice engleskog jezika. Meggie je čula pištanje čajnika u kuhinji i Moa kako s poslužavnikom punim zveckavog posuđa ide natrag u radionicu.

Kad je za sobom zatvorio vrata, pričekala je za svaki slučaj još nekoliko sekundi, iako joj je to teško palo, a onda se ponovo iskrala van u hodnik.

Na vratima Moove radionice visio je jedan natpis na uskoj limenoj ploči. Meggie je napamet znala što je na njoj pisalo. Na tim staromodnim uglatim slovima vježbala je čitanje kad joj je bilo pet godina:

Neke knjige moramo okusiti,
neke progutamo,
a samo rijetke prožvaćemo
i do kraja probavimo.

Tada, kada se još morala popeti na jedan sanduk da bi dešifrirala natpis na vratima, vjerovala je da je riječ o žvakanju u doslovnom smislu riječi i s gnušanjem se pitala zašto je Mo na svoja vrata objesio baš riječi nekog oskvrnitelja knjiga.

Sad joj je bilo jasno što se time mislilo, ali danas, noćas, napisane je riječi nisu zanimale. Htjela je razumjeti izgovorene riječi, prošaptane, tihe, skoro nerazumljive riječi, koje su njih dvojica razmjenjivali iza zatvorenih vrata.

— Ne podcjenjuj ga! — rekao je Lakoprsti. Njegov je glas zvučao tako drukčije od Moova. Ničiji glas nije zvučao kao glas njezina tate. Mo je njime mogao stvarati slike u zraku.

— On će učiniti sve da je dobije! — Bio je to opet Lakoprsti. — A sve, vjeruj mi, znači sve.

— Nikada mu je neću dati. — To je bio Mo.

— Ali on će je dobiti, na ovaj ili onaj način! Još jednom ti kažem: na tragu su ti.

— To nije prvi put. Do sada sam ih se uvijek uspio riješiti.

— Aha? I što misliš, koliko dugo će ti to još uspijevati? I što je s tvojom kćeri? Nećeš mi valjda reći da joj se sviđa stalno se seljakati iz mjesta u mjesto? Vjeruj mi, znam o čemu govorim.

Iza vrata je nastala takva tišina da se Meggie jedva usuđivala disati jer se bojala da bi je njih dvojica mogli čuti.

Onda je njezin otac opet progovorio, oklijevajući, kao da mu se jezik saplitao. — I što bih... po tvom mišljenju, trebao učiniti?

— Pođi sa mnom. Odvest ću te k njima! — Jedna je šalica zazvečala, jedna žličica udarila o porculan. Kako mali zvukovi postanu veliki kad vlada potpuna tišina. — Ti znaš da Jarac jako cijeni tvoje talente, on bi se sigurno veselio kad bi mu je ti osobno donio! Novi, kojeg je nabavio kao zamjenu za tebe, užasna je šeprtlja.

Jarac. Još jedno čudno ime. Lakoprsti ga je jedva procijedio, kao da bi mu taj zvuk mogao progristi jezik. Meggie je micala hladnim prstima na nogama. Hladnoća joj se već bila popela do nosa i nije razumjela mnogo od onoga što su njih dvojica govorili, ali pokušala je zapamtiti svaku riječ.

U radionici je ponovo nastala tišina.

— Ne znam... — rekao je Mo na koncu. Glas mu je zvučao tako umorno da se Meggieno srce steglo. — Moram razmisliti. Što misliš, kada će njegovi ljudi biti ovdje?

— Uskoro!

Ta je riječ pala u tišinu poput kamena.

— Uskoro — ponovio je Mo. — No dobro. Ako je tako, do sutra ću donijeti odluku. Imaš li gdje spavati?

— O, uvijek se nešto nađe — odgovorio je Lakoprsti. — Sad se sasvim dobro snalazim, iako se sve za moj ukus još uvijek prebrzo događa. — Njegov smijeh nije zvučao veselo. — Ali rado bih znao kakvu si odluku donio. Hoće li ti biti pravo, ako sutra opet dođem? Oko podne?

— Dođi, naravno. Svaki dan u pola dva pokupim Meggie poslije škole. Dođi nakon toga.

Meggie je čula kako je pogurnula jedan stolac i brzo je šmugnula natrag u svoju sobu. Kad su se vrata radionice otvorila, upravo je bila zatvorila vrata za sobom. Ležala je pokrivena dekom sve do brade i osluškivala kako se njezin otac opraštao od Lakoprstog. — Dakle, hvala ti još jednom na upozorenju! — rekao je. Onda su se koraci Lakoprstog polako udaljili, zastajući, kao da je oklijevao otići, kao da još nije bio rekao sve što je imao reći.

Ali na kraju je ipak otišao, i čulo se još samo kako kiša bubnja mokrim prstima o prozorsko staklo.

Kad je Mo otvorio vrata njezine sobe, brzo je zatvorila oči i pokušala disati onako mirno kao što se diše u najdubljem snu.

Ali Mo nije bio glup. Ponekad je bio upravo strašno pametan. — Meggie, pruži mi jedno stopalo — rekao je.

Nevoljko je izvukla još uvijek hladno stopalo ispod deke i položila ga u Moovu toplu ruku.

— Znao sam — rekao je. — Špijunirala si. Zar ne možeš ni jedan jedini put učiniti ono što ti kažem? — Uz uzdah je gurnuo njezino stopalo natrag pod divno toplu deku. Onda je sjeo na njezin krevet, prešao rukama preko svog umornog lica i pogledao kroz prozor. Kosa mu je bila tamna kao krzno krtice. Meggiena kosa bila je plava kao kosa njezine majke, koju je poznavala samo s nekoliko blijedih fotografija. Mo je uvijek govorio: — Budi sretna što više sličiš njoj nego meni. Moja glava uopće ne bi dobro izgledala na vratu jedne djevojčice. — Ali Meggie bi bilo drago da mu je bila sličnija. Ni jedno lice na svijetu nije voljela više od njegov.

— Ionako nisam razumjela ništa od onoga što ste govorili — promrmljala je.

— Dobro.

Mo se zagledao kroz prozor kao da Lakoprsti još uvijek stoji u dvorištu. Onda je ustao i otišao do vrata. — Pokušaj malo spavati — rekao je.

Ali Meggie nije htjela spavati. — Lakoprsti! Kakvo je to uopće ime? — rekla je. — I kako to da te zove Čudousti?

Mo nije odgovorio.

— Pa onda onaj koji te traži... čula sam kad je Lakoprsti to rekao... Jarac. Tko je to?

— Nitko koga bi ti trebala upoznati. — Tata se nije okrenuo. — Ali inače ništa nisi razumjela? Vidimo se sutra, Meggie.

Ovaj put vrata je ostavio otvorena. Svjetlo iz hodnika padalo je na njezin krevet. Miješalo se s crnilom noći koje se kroz prozor probijalo u sobu, a Meggie je ležala i čekala da tama konačno nestane i s njom osjećaj da im prijete neko zlo.

Tek je mnogo kasnije shvatila da to zlo nije bilo rođeno te noći. Te im se noći samo ponovo prišuljalo.

Tajne

— A što rade ta djeca bez priča? — upita ga Naftali, a reb Zebulum mu odgovori:

— Moraju živjeti bez njih. Priče nisu kruh. Bez njih se može.

— Ja ne bih mogao — ustvrđi Naftali.

Isaac B. Singer, Pripovjedač Naftali i njegov konj Sus

Kad se Meggie trgnula iz sna, upravo je svitalo. Noć je izblijedjela nad poljima kao da joj je kiša isprala rub haljine. Budilica je pokazivala malo prije pet sati i Meggie se htjela okrenuti na drugu stranu i dalje spavati, kad je iznenada osjetila da je netko u sobi. Uspravila se u krevetu, sva prestrašena, i vidjela Moa kako stoji ispred garderobnog ormara.

— Jutro! — rekao je, polažući njezin omiljen pulover u kovčeg. — Žao mi je, znam da je jako rano, ali moramo na put. Što veliš na kakao za doručak?

Meggie je pospano klimnula glavom. Vani su ptice cvrkutale tako glasno kao da su već satima budne.

Mo je bacio još dvoje njezine hlače u kovčeg, zatvorio ga i odnio do vrata. — Obuci nešto toplo, vani je hladno.

— Kamo putujemo? — upitala je Meggie, ali on je već bio otišao iz sobe. Uznemirena, bacila je pogled kroz prozor. Gotovo da je očekivala da će tamo vidjeti Lakoprstog, ali u dvorištu je samo jedan kos skakutao po kamenju mokrom od kiše. Meggie je navukla hlače i oteturala do kuhinje. U hodniku su stajala dva kovčega, jedna putna torba i sanduk s Moovim alatom.

Njezin otac sjedio je za kuhinjskim stolom i mazao kriške kruha. Hrana za put. Kad je ušla u kuhinju, na trenutak je

podigao pogled i osmjehnuo joj se, ali Meggie je vidjela da je bio zabrinut.

— Ne možemo na put, Mo! — rekla je. — Tek mi za tjedan dana završava škola!

— Pa što? Konačno ovo neće biti prvi put da zbog posla moram na put dok još traje školska godina.

Tu je imao pravo. Dapače, to se često događalo, svaki put kad bi neki antikvar, sakupljač knjiga ili neka knjižnica trebali knjigovesca, i kad bi Moa angažirali da oslobodi nekoliko vrijednih starih knjiga od plijesni i prašine ili da im sašije nove haljine. Po Meggienu mišljenju riječ »knjigovezac« nije baš jako dobro opisivala ono što je Mo radio i zato je prije par godina napravila jadan natpis za njegovu radionicu na kojem je pisalo *Mortimer Folchart, liječnik za knjige*. A taj liječnik za knjige nikada nije putovao do svojih pacijenata bez svoje kćeri. Tako je uvijek bilo i tako će zauvijek biti, bez obzira što na to rekli Meggieni nastavnici.

— Kako stoji stvar s vodenim kozicama? Jesam li ih već upotrijebio kao ispriku?

— Prošli put. Kad smo morali otići onom užasnom tipu s Biblijama. — Meggie je proučavala Moov izraz lica. — Mo? Moramo li na put zbog... onog noćas?

Na trenutak je pomislila da će joj sve ispričati — što god to bilo što je imao ispričati. Ali onda je odmahnuo glavom.

— Glupost, ne! — rekao je i stavio namazane kriške kruha u jednu plastičnu vrećicu. — Tvoja je mama imala jednu tetu. Tetu Elinor. Bili smo kod nje jednom dok si ti bila još jako mala. Ona već odavno želi da njezine knjige dovedem u red. Živi na jednom od jezera u sjevernoj Italiji, uvijek zaboravljam na kojem, ali tamo je jako lijepo, i najviše je šest-sedam sati vožnje daleko odavde. — Govorio je to ne gledajući u nju.

Zašto to mora biti baš sada?, htjela ga je upitati. Ali nije upitala. Nije upitala ni je li zaboravio sastanak koji je bio dogovorio za popodne. Previše se bojala odgovora — i toga da bi joj Mo mogao ponovo lagati.

Upitala je samo: — Je li i ona jednako čudna kao i ostali? — Mo ju je već bio odveo u posjete kod popriličnog broja njihove rodbine. I njegova obitelj i obitelj Meggiene mame bile su velike i, kako se Meggie činilo, razasute po pola Europe.

Mo se osmjehivao. — Malo čudna jest, ali ti ćeš s njom izaći na kraj. Ima zaista divne knjige.

— Koliko ćemo dugo ostati?

— Moglo bi se oduljiti.

Meggie je popila gutljaj kakaa. Bio je tako vreo, da si je opekla usne. Brzo je na njih pritisnula hladan nož.

Mo je pogurnuo stolac prema natrag. — Moram spakirati još nekoliko stvari u radionici — rekao je. — Ali to neće dugo trajati. Sigurno si jako umorna, ali možeš spavati kasnije u kombiju.

Meggie je samo klimnula glavom i pogledala kroz kuhinjski prozor. Jutro je bilo sivo. Nad poljima koja su se uspinjala uz obližnje brežuljke visjela je magla i Meggie se učinilo da su se noćne sjene samo sakrile među drvećem.

— Spakiraj hranu za put i uzmi si dovoljno za čitanje! — doviknuo joj je Mo iz hodnika. Kao da to nije uvijek radila. Još joj je prije nekoliko godina za sva njihova putovanja, kratka i duga, daleka i ne tako daleka, napravio škrinju za njezine omiljene knjige. — Kad si na nekom nepoznatom mjestu, godi kod sebe imati svoje knjige — uvijek je govorio. On sam uvijek je nosio najmanje tuce knjiga sa sobom.

Mo je njezinu škrinju obojao crvenom bojom, crvenom poput maka, Meggiena omiljenog cvijeta, koji se može tako dobro sprešati među stranicama neke knjige, i čiji tučak ostavlja zvjezdaste tragove na koži. Mo je na poklopcu škrinje prekrasnim, vitičastim slovima napisao »Meggiena škrinja s blagom«, a iznutra ju je podstavio sjajnim crnim svilenim taftom. Naravno, od podstave jedva da se išta vidjelo, jer Meggie je imala mnogo omiljenih knjiga. I svako malo pridodala bi im još jednu novu, na jednom novom putovanju, na nekom novom mjestu. — Kad

jednu knjigu poneseš sa sobom na neko putovanje — rekao je Mo nakon što je položio prvu knjigu u njezinu škrinju — počinje se događati nešto čudno: knjiga će početi prikupljati tvoja sjećanja. Kasnije će biti dovoljno da je otvoriš, i već ćeš ponovo biti tamo gdje si je prvi put čitala. Već s prvim riječima sve će se vratiti: slike, mirisi, sladoled koji si jela dok si čitala... Vjeruj mi, knjige su kao muholovka. Sjećanja se ni na što ne lijepe tako dobro kao na otisnute stranice.

Vjerojatno je u tome imao pravo. Ali Meggie je svoje knjige iz još jednog razloga nosila sa sobom na svako putovanje. One su bile njezin dom u tuđini — poznati glasovi, prijatelji koji se nikada s njom nisu svađali, pametni, moćni, odvažni,iskusni, koji su mnogo proputovali, oprobani u mnogo avantura. Kad je bila tužna, knjige bi je razvedrile, i rastjerale bi joj dosadu dok bi Mo krojio kožu i platno i ponovo uvezivao neke stare stranice, krhke nakon nebrojenih godina i nebrojenih prstiju koji su ih već listali.

Neke su knjige svaki put išle s njom, druge bi ostale kod kuće jer nisu odgovarale cilju putovanja ili jer bi morale ustupiti mjesto nekoj novoj, još nepoznatoj priči.

Meggie je prešla rukom preko zaobljenih leđa nekoliko svojih knjiga. Koje priče ovaj put ponijeti? Koje priče pomažu protiv straha koji se prošle noći uvukao u kuću? Kako bi bilo da ponese jednu priču punu laži?, mislila je Meggie. Mo joj je lagao. Lagao je, iako je znao da mu je svaki put po nosu vidjela da laže. *Pinocchio*, pomislila je Meggie. Ne. Ta je priča bila previše stravična. I previše tužna. Ali morala je ponijeti nešto napeto, nešto što može rastjerati sve misli iz glave, čak i najmračnije. Vještice, tako je. Vještice će ići s njom na put, vještice ćelavih glava koje pretvaraju djecu u miševe — i Odisej, skupa s Kiklopom i čarobnicom, koja pretvara ratnike u svinje. Ovo njezino putovanje ipak nije moglo biti opasnije od Odisejeva, zar ne?

Uz lijevi rub škrinje bile su ugurane dvije slikovnice pomoću kojih je Meggie, kad joj je bilo pet godina, sama naučila

čitati; još je uvijek bio vidljiv trag koji je njezin majušni kažiprst, klizeći od riječi do riječi, tada ostavio na njihovim stranicama. A na samom dnu škrinje, sakrivene ispod svih drugih, ležale su knjige koje je Meggie bila sama napravila. Danima je na njima radila, lijepila i rezala, slikala nove i nove slike, ispod kojih je Mo morao napisati što prikazuju: *Andeo sretnog lica, od Meggie za Moa*. Svoje bi ime sama napisala, tada ga je još pisala bez e na kraju. Meggie je promatrala nespretno napisana slova i onda vratila malu knjigu natrag u škrinju. Mo joj je naravno pomogao pri uvezivanju. Za sve knjige koje je sama napravila Mo je napravio korice od šarenog papira, a za ostale joj je poklonio jedan pečat kojim je na prvoj stranici svake knjige otisnula svoje ime i sliku glave jednoroga, ponekad crnom, ponekad crvenom tintom, već prema tomu što joj se trenutno više sviđalo. Ali Mo joj nikada nije naglas čitao, to je bilo jedino što nikada nije radio, niti jedan jedini put.

Znao ju je bacati visoko u zrak, na ramenima ju je nosio po kući, naučio ju je kako da kosovim perom označi gdje je stala s čitanjem knjige. Ali čitao joj nije nikada. Niti jedan jedini put, niti jednu jedinu riječ, bez obzira koliko mu je puta neku knjigu položila na krilo. I tako je Meggie morala sama naučiti dešifrirati crne znakove, otvoriti škrinju s blagom...

Meggie se uspravila.

U škrinji je bilo još malo mjesta. Možda će Mo imati još jednu novu knjigu koju bi mogla ponijeti sa sobom, osobito debelu, osobito divnu...

Vrata njegove radionice bila su zatvorena.

Mo? Meggie je pritisnula kvaku. Na dugom radnom stolu više nije bilo apsolutno ničega, niti jedan pečat, niti jedan nož, Mo je zaista sve bio spakirao. Možda joj ipak nije lagao?

Meggie je ušla u radionicu i pogledala oko sebe. Vrata zlatne sobice bila su otvorena. Zlatna sobica zapravo je bila jedno obično spremište, ali Meggie je malu prostoriju tako nazvala jer je njezin tata unutra držao svoje najvrjednije sirovine: najfiniju

kožu, najljepše platno, marmorirani papir, pečate kojima se zlatni uzorci mogu utiskivati u kožu... Meggie je gurnula glavu kroz otvorena vrata i vidjela Moa kako zamotava jednu knjigu u pakpapir. Knjiga nije bila ni osobito velika, ni osobito debela. Korice od bljedo zelenog platna izgledale su izlizano, i više od toga Meggie nije uspjela vidjeti jer je Mo brzo sakrio knjigu iza leđa kad ju je primijetio.

— Što ti tu radiš? — viknuo je na nju.

— Ja... — Meggie je na trenutak ostala bez riječi od straha, tako mu je mračan bio izraz lica. — Samo sam htjela pitati imaš li još jednu knjigu za mene... one koje su u mojoj sobi sve sam pročitala i...

Mo si je prešao rukom preko lica. — Naravno. Nešto ću sigurno naći — rekao je, ali su njegove oči još uvijek govorile: Hodi van. Hodi van, Meggie. I iza njegovih leđa šuštao je pakpapir. — Odmah ću doći — rekao je. — Moram samo još nešto spakirati, OK?

Malo kasnije donio joj je tri knjige. Ali knjiga koju je bio zamotavao u pakpapir nije bila među njima.

Sat vremena kasnije iznosili su stvari u dvorište. Meggie se naježila od zime kad je izašla van. Jutro je bilo hladno, hladno kao kiša prošle noći, i Sunce je visjelo na nebu blijedo kao novčić koji je netko tamo gore izgubio.

Na ovoj staroj farmi stanovali su tek godinu dana. Meggie se sviđao pogled na okolna brda, lastavičja gnijezda pod krovom, presušen bunar koji je zijevao tako crno kao da je dosezao ravno dolje do središta Zemlje. Kuća je za njezin ukus bila prevelika i u njoj je previše puhalo, kroz sve te prazne sobe u kojima su živjeli debeli pauci, ali stanarina nije bila previsoka i Mo je imao dovoljno mjesta za svoje knjige i radionicu. Osim toga, uz kuću su se nalazili kokošinjac i štagalj u kojem je sada bio samo njihov stari kombi, ali bio je savršeno pogodan za držanje nekoliko krava ili jednog konja. — Krave se mora musti, Meggie — rekao je Mo kad mu je jednom predložila da ipak

pokušaju s barem dvije ili tri. — Jako, jako rano ujutro. I svaki dan.

— A kako stvari stoje s konjem? — upitala je. — Čak i Pippi Duga Čarapa ima konja iako ni nema štalu.

Meggie bi bila zadovoljna i s nekoliko kokošiju, ili s jednom kozom, ali i njih se mora svaki dan hraniti, a oni su prečesto putovali. I tako je Meggie preostala samo crvena mačka koja bi se povremeno došuljala kad bi joj postalo prenaporno svađati se sa psima u susjednom dvorištu. Mrzovoljni stari seljak koji je tamo živio bio je njihov jedini susjed. Njegovi su psi ponekad tako tužno zavijali da bi Meggie začepila uši da to ne sluša. Najbliže naselje, gdje je išla u školu i gdje su stanovale njezine prijateljice, bilo je udaljeno dvadeset minuta vožnje biciklom, ali Mo bi je najčešće odveo automobilom jer je put bio samotna i uz usku vijugavu cestu nije bilo ničeg drugog osim polja i mračnog drveća.

— Zaboga, što si sve spakirala? Cigle? — upitao je Mo dok je iznosio Meggienu škrinju s knjigama iz kuće.

— Ti sam uvijek kažeš: knjige moraju biti teške jer se u njima skriva cijeli svijet — odgovorila je Meggie — i nasmijala ga po prvi put tog jutra.

Meggie je njihov kombi, koji je kao neka šarena, flekava, zdepasta životinja stajao u napuštenom štaglju, bolje poznavala od svih kuća u kojima je s Moom ikada stanovala. Nigdje nije spavala tako dubokim i čvrstim snom kao u krevetu koji joj je Mo u njega ugradio. Tu je naravno bio i jedan stol, kut za kuhanje i jedna klupa, čije se sjedalo moglo podignuti i ispod kojeg su se nalazili vodiči, karte i ofucana džepna izdanja knjiga.

Da. Meggie je voljela njihov kombi, ali toga jutra oklijevala je popeti se unutra. Kad se Mo još jednom vratio natrag do kuće da zaključa vrata, odjednom ju je obuzeo osjećaj da se ovamo nikada više neće vratiti, da će ovo putovanje biti drukčije od svih ostalih, da će se voziti dalje, i dalje, bježeći od nečega što nije imalo ime. Barem ne neko, koje bi joj Mo odao.

— Dakle, na jug! — to je bilo sve što je rekao kad je sjeo za volan. I tako su krenuli — a da se ni od koga nisu oprostili, jako prerano jednog jutra koje je mirisalo na kišu.

Ali Lakoprsti ih je ipak već čekao na vratima.

Na jug

— Iza Divlje Šume prostire se Bijeli Svijet — odvrati štakor.

— A to je nešto što nije važno, ni tebi ni meni. Tamo nikad nisam zalazio, a i neću. Nećeš ni ti, ako imaš soli u glavi.

Kenneth Grahame, Vjetar u vrbama

Lakoprsti ih je sigurno cijelo vrijeme čekao na cesti sakriven iza zida. Meggie se već stotine puta popela na taj zid i balansirajući hodala po njemu tamo-amo, do hrđavih šarki kapije i natrag, čvrsto zatvorenih očiju, tako da može bolje vidjeti tigra koji je vrebao u podnožju zida sakriven u bambusu, očiju žutih kao jantar; ili brzake koji su pjenušali lijevo i desno od zida.

Sada je tu stajao samo Lakoprsti. Ali niti jedan drugi prizor ne bi mogao jače uzlupati Meggieno srce. Tako se iznenada pojavio da ga je Mo skoro pogazio. Samo u puloveru, ruku obavijenih oko tijela jer mu je bilo hladno. Kaput mu je jamačno još bio mokar od kiše, ali kosa mu se u međuvremenu bila osušila. Bila je crvenkastoplava i stajala nakostriješena iznad lica izbrazdanog ožiljcima.

Mo je procijedio jednu prigušenu psovku, ugasio motor i izašao iz kombija. Lakoprsti je nabacio svoj čudnovat osmijeh i naslonio se na zid. — Kamo si krenuo, Čudousti? — upitao je. — Zar nismo imali dogovoren sastanak? Ovako već jednom prije nisi došao na dogovoreni sastanak, sjećaš li se?

— Ti znaš zašto mi se žuri — odgovorio je Mo. — Iz istog razloga kao i onda. — Još uvijek je stajao pokraj otvorenih vrata kombija, napet, kao da čeka da se Lakoprsti konačno makne s puta.

Ali ovaj se pretvarao da ne primjećuje Moovo nestrpljenje. — I smijem li ovaj put znati kamo si krenuo? — upitao je. — Prošli put sam te morao tražiti četiri godine, i samo je malo peha nedostajalo pa da te Jarčevi ljudi pronađu prije mene. — Kad je pogledao prema Meggie, ona mu je uzvratila pogledom punim neprijateljstva.

Mo je šutio jedno vrijeme prije nego je odgovorio. — Jarac je na sjeveru — rekao je konačno. — Dakle, mi idemo na jug. Ili je on možda u međuvremenu razapeo šatore negdje drugdje?

Lakoprsti je gledao niz cestu. Lokvice u rupama na cesti svjetlucale su pune kiše od prošle noći. — Ne, ne! — rekao je. — Ne, još uvijek je na sjeveru. Tako se priča, i kako si ti očito ponovo odlučio ne dati mu ono što on traži, i meni će jamačno biti bolje da se što prije uputim na jug. Bog mi je svjedok da ne želim biti onaj od kojeg će Jarčevi ljudi čuti loše vijesti. Dakle ako biste me povezli sa sobom jedan komad puta... ja sam spreman za polazak!

Dvije putne torbe koje je izvukao iza zida izgledale su kao da su već desetak puta obišle svijet. Osim njih, Lakoprsti je imao još samo naprtnjaču.

Meggie je stisnula usnice.

Ne, Mo!, mislila je. Ne, nećemo ga povesti sa sobom! Ali dovoljno joj je bilo pogledati oca da bi znala da će njegov odgovor biti drukčiji.

— Hajde, reci da pristaješ! — rekao je Lakoprsti. — Što da kažem Jarčevim ljudima kad im padnem u šake?

Dok je tako stajao, izgledao je izgubljeno kao pas kojeg je gospodar napustio. I koliko god se Meggie trudila otkriti na njemu nešto zastrašujuće, na bljedom jutarnjem svjetlu nije na njemu ništa takvo mogla naći. Pa ipak nije htjela da on pođe s njima. Njezin izraz lica to je sigurno jasno govorio, ali niti jedan od njih dvojice nije obraćao pozornost na nju.

— Vjeruj mi, ne bih dugo mogao tajiti da sam te vidio — nastavio je Lakoprsti. — A osim toga... — oklijevao je neko

vrijeme prije nego je rečenicu izgovorio do kraja — ...osim toga još si uvijek moj dužnik, zar ne?

Mo je pognuo glavu. Meggie je vidjela kako je njegova ruka čvršće obuhvatila otvorena vrata kombija. — Ako tako gledaš na stvar — rekao je. — Da, pretpostavljam da sam tvoj dužnik.

Licem Lakoprstog, izbrazdanim ožiljcima, raširilo se olakšanje. Brzo je prebacio naprtnjaču preko ramena i krenuo sa svojim putnim torbama prema kombiju.

— Čekajte! — viknula je Meggie kad mu je Mo krenuo u susret kako bi mu pomogao oko torbi. — Ako on ide s nama, ja hoću najprije znati zašto bježimo. Tko je taj Jarac?

Mo se okrenuo prema njoj. — Meggie... — počeo je tonom koji je Meggie i isuviše dobro poznavala: Meggie, ne budi tako glupa. Hajde, Meggie, ne gnjavi.

Meggie je otvorila vrata kombija i iskočila van.

— Meggie, do vraga! Uđi u kombi. Moramo krenuti!

— Ponovo ću ući tek kad mi kažeš.

Mo je krenuo prema njoj, ali Meggie mu je iskliznula iz ruku i istrčala kroz vrata dvorišta na cestu.

— Zašto mi ne kažeš? — viknula je.

Cesta je ležala pred njom tako pusta, kao da na cijelom svijetu nema žive duše. Digao se jedan blag vjetroć, pomilovao Meggie po licu i zašuštao lišćem lipe koja je stajala uz rub ceste. Nebo je još uvijek bilo blijedo i sivo, jednostavno nije htjelo postati svjetlije.

— Hoću znati što se događa! — viknula je Meggie. — Hoću znati zašto smo morali ustati u pet ujutro i zašto ne moram u školu. Hoću znati, hoćemo li se vratiti, i tko je taj Jarac!

Kad je izgovorila to ime, Mo se osvrnuo oko sebe kao da bi taj stranac, kojeg su se i on i Lakoprsti očito jako bojali, u sljedećem trenutku mogao izaći iz praznog štaglja, jednako iznenadno kao što se Lakoprsti pojavio iza zida. Ali dvorište

je bilo prazno, a Meggie isuviše bijesna da bi se bojala nekoga o kome je znala samo kako se zove. — Do sada si mi uvijek sve govorio! — doviknula je ocu. — Uvijek.

Ali Mo je šutio. — Svatko ima poneku tajnu, Meggie — rekao je na kraju. — A sada konačno uđi u kombi. Moramo krenuti.

Lakoprsti je premjeravao najprije njega pa Meggie s izrazom nevjerice na licu. — Ništa joj nisi ispričao? — čula je kako je upitao spuštenim glasom.

Mo je zavrtio glavom.

— Ali nešto joj moraš reći! Opasno je da ništa ne zna. Na kraju, ona više nije malo dijete.

— Opasno bi bilo i kad bi znala — odgovorio je Mo. — I ništa ne bi promijenilo.

Meggie je još uvijek stajala na cesti. — Sve sam čula o čemu govorite! — viknula je. — Što je opasno? Neću ući dok mi ne kažeš.

Mo još uvijek ništa nije rekao.

Lakoprsti ga je na tren neodlučno gledao, onda je ponovo spustio svoje torbe. — Pa dobro — rekao je. — Onda ću joj ja ispričati o Jarcu.

Polako je krenuo prema Meggie. Ona je instinktivno ustuknula.

— Ti si ga već jednom srela — rekao je Lakoprsti. — To je bilo davno i sigurno se više ne sjećaš, bila si još ovako mala. — Ruku je držao u visini koljena. — Kako da ti objasnim kakav je on? Kad bi morala gledati kako mačka proždire pticu, ti bi vjerojatno plakala, je li tako? Ili bi ptičici pokušala pomoći. Jarac bi pticu bacio mački samo da bi vidio kako ju mačka razdire pandžama, i krici i trzaji ptičice za njega bi bili slatki kao med.

Meggie je ustuknula još jedan korak natrag, ali Lakoprsti joj se i dalje približavao.

— Pretpostavljam da tebi ne pričinjava zadovoljstvo strašiti ljude sve dok im se koljena tako ne tresu da jedva stoje? — upitao je. — Jarcu ništa na svijetu ne pričinjava veće zadovoljstvo. Ti, pretpostavljam, ne misliš da sve što želiš možeš jednostavno uzeti, bez obzira kako, bez obzira gdje. Jarac to međutim misli. A tvoj otac nažalost posjeduje nešto, što Jarac po svaku cijenu želi imati.

Meggie je pogledala prema Mou, ali on je samo stajao i gledao je.

— Jarac ne zna uvezivati knjige kao tvoj otac — nastavio je Lakoprsti. — On ni za što nije stručnjak, samo za jednu stvar: kako ulijevati drugim ljudima strah u kosti. U tome je majstor. Od toga živi. Iako mislim da on sam uopće ne zna kako je to kad te strah paralizira i učini manjim od makova zrna. Ali on točno zna kako strah izazvati i širiti, po kućama i krevetima, u srcima i glavama. Njegovi ljudi raznose strah kao crnu poštu, guraju ga ispod vrata i u poštanske sandučice, pišu ga kistovima na zidove i vrata štagljeva, sve dok se sam od sebe ne počne širiti, bešuman i smrdljiv kao kuga.

Lakoprsti je sad stajao tik ispred Meggie. — Jarac ima mnogo svojih ljudi — rekao je tiho. — Većina je njih kod njega još od njihova djetinjstva, i ako Jarac nekom od njih naredi da ti odreže jedno uho ili nos, on će to učiniti i neće pritom ni trepnuti. Oni su uvijek u crnom, kao vrane, samo njihov šef nosi bijelu košulju ispod jakne crne kao čađa, i ako ikada sretnoš jednog od njih, bilo bi dobro kad bi se mogla smanjiti, kad bi mogla postati sasvim mala, tako da te ne primijete. Razumiješ li?

Meggie je klimnula glavom. Jedva je disala, tako jako joj je srce lupalo.

— Mogu razumjeti da ti otac nikada nije pričao o Jarcu — rekao je Lakoprsti i osvrnuo se prema Mou. — I ja bih svojoj djeci radije pričao o ljudima koji su dobri i dragi.

— Znam ja da postoje i ljudi koji nisu dobri! — Meggie nije uspjela spriječiti da joj glas od ljutnje podrhtava. A možda je bila i malo prestrašena.

— Aha? A otkud? — Opet mu je na licu bio taj tajanstveni osmijeh, istovremeno i tužan i nadmen. — Da nisi možda već jednom imala posla s jednim pravim zlikovcem?

— Čitala sam o njima.

Lakoprsti se nasmijao. — Da, točno, to je skoro isto — rekao je. Njegovo je ruganje palilo kao kopriava. Sagnuo se do Meggie i pogledao joj u lice. — Ipak ti želim, da tvoja iskustva sa zlikovcima i ostanu na čitanju — rekao je tiho.

Mo je torbe Lakoprstog ubacio u kombi sasvim otraga. — Nadam se da unutra nemaš ništa što bi nam moglo početi letjeti oko ušiju — rekao je, dok se Lakoprsti smještao iza Meggiena sjedala. — S obzirom na tvoj zanat, to me ne bi začudilo.

Prije nego je Meggie uspjela upitati koji je to zanat, Lakoprsti je otvorio svoju naprtnjaču i iz nje pažljivo izvadio jednu pospanu žmirkavu životinju. — Budući da je pred nama očito jedno podulje zajedničko putovanje — rekao je Mou — želim tvojoj kćeri nekoga predstaviti.

Životinja je bila gotovo veličine kunića, ali mnogo vitkija, i imala je kitnjast rep koji je poput krznenog ovratnika ležao preko Lakoprstovih prsa. Zarila je svoje uske pandže u njegov rukav premjeravajući Meggie svojim sjajnim okruglim crnim očima, a kad je zijevnula, pokazali su se zubi šiljasti poput iglica.

— Ovo je Gwin — objasnio je Lakoprsti. — Ako hoćeš, možeš ga počešati iza ušiju. Trenutno je jako pospan, pa te neće ugristi.

— A inače grize? — upitala je Meggie.

— Naravno — rekao je Mo, dok se ponovo uguravao za volan. — Ja na tvom mjestu ne bih imao posla s tom malom zvijeri.

Ali Meggie nije mogla ne imati posla s jednom životinjom, čak ni s jednom koja ima tako šiljaste zube. — To je lasica ili tako nešto, je l' tako? — upitala je, dok je oprezno prelazila vršcima prstiju preko njegova okruglog uha.

— Tako nešto. — Lakoprsti je gurnuo ruku u džep i stavio komad suhog kruha Gwin među zube. Meggie je češkala njegovu malu glavu dok je žvakao — i vrhovima prstiju pod svilenkastim krznom napipala nešto tvrdo: majušne rogove, tik uz uši. Zaprepaštena, povukla je ruku. — Lasice imaju rogove?

Lakoprsti joj je namignuo i pustio Gwina da se popne natrag u naprtnjaču. — Ova ovdje ima — rekao je.

Meggie ga je zbunjeno promatrala kako priteže remenje naprtnjače. Činilo joj se da još uvijek osjeća Gwinove rogove pod prstima.

— Mo, jesi li znao da lasice imaju rogove? — upitala je.

— Ma daj, Lakoprsti ih je malom oštrozubom vragu priljepio. Radi svojih nastupa.

— Kakvih nastupa? — Meggie je upitno pogledala najprije Moa pa Lakoprstog, ali Mo je samo upalio motor, a Lakoprsti izuo čizme na kojima se vidjelo da su prošle pola svijeta, kao i njegove torbe, i uz dubok uzdah opružio se na Moovu krevetu. — Ni riječi, Čudousti — rekao je prije nego je zatvorio oči. — Ja neću odati ništa o tvojim tajnama, ali ti zauzvrat nemoj izbrbljati moje. Osim toga, o ovoj se tajni može pričati tek kad padne mrak.

Meggie je sigurno još sat vremena razbijala glavu što bi ovaj odgovor mogao značiti. Ali se još više bavila jednim drugim pitanjem.

— Mo — upitala je kad je Lakoprsti iza njih počeo hrkati — što hoće taj... Jarac od tebe? — Spustila je glas, prije nego je izgovorila to ime, kao da će on zbog toga postati manje opasan.

— Jednu knjigu — odgovorio je Mo, ne skidajući pogled s ceste.

— Jednu knjigu? Zašto mu je ne daš?

— To je nemoguće. Uskoro ću ti to objasniti, ali ne sada. U redu?

Meggie je gledala kroz prozor kombija. Svijet koji je promicao pokraj njih već sad je izgledao strano — strane kuće, strane ulice, strana polja, čak su i drveće i nebo izgledali strano, ali na to je Meggie već bila navikla. Još se nikad na nekom mjestu nije osjećala zaista doma. Mo je bio njezin dom, Mo i njezine knjige i možda još i ovaj kombi, koji ih je nosio od jednog stranog mjesta do drugog.

— Ta teta kojoj idemo — upitala je dok su se vozili kroz jedan beskrajno dug tunel — ima li ona djece?

— Ne — odgovorio je Mo. — I bojim se da ih ni ne voli baš osobito. Ali kao što rekoh, ti ćeš već izaći na kraj s njom.

Meggie je uzdahnula. Sjećala se nekoliko teta, i ni s jednom od njih nije osobito dobro izašla na kraj.

Brda su se pretvorila u planine, padine s obiju strana ceste postajale su sve krševitije, i nakon nekog vremena kuće nisu izgledale samo strano nego i drukčije. Meggie je pokušala ubiti vrijeme brojeći tunele, ali kad ih je progutao deveti i tama se oteгла u beskraj, zaspala je. Sanjala je lasice i crne jakne i knjigu u smeđem pakpapiu.

Kuća puna knjiga

— Moj vrt moj je vrt — reče div — svatko to razabire, a ja ne dopuštam nikome da se igra u mojem vrtu osim mene samoga.

Oscar Wilde, Sebični div

Meggie se probudila od tišine. Monotono brujanje motora, koje ju je bilo uspavalo, utihnulo je i vozačevo je sjedalo pokraj nje bilo prazno. Trebalo joj je malo vremena dok se sjetila zašto ne leži u svom krevetu. Na vjetrobranu je bilo prilijepljeno mnogo sićušnih mrtvih mušica, a kombi je bio parkiran pred jednom željeznom kapijom. Izgledala je zastrašujuće sa svim tim svjetlucavim crnim šiljcima, kapija od kopalja koja je samo čekala da je netko pokuša preskočiti i ostane na njima visjeti koprcajući se. Pogled na nju podsjetio ju je na jednu od njezinih omiljenih priča, onu o sebičnom divu, koji nije htio da djeca ulaze u njegov vrt. Upravo je tako uvijek zamišljala njegovu kapiju.

Mo je stajao na cesti, skupa s Lakoprstim. Meggie je izašla iz kombija i potrčala prema njima. S desne strane ceste počinjala je padina obrasla gustim zelenilom koja se strmo spuštala do obale jednog velikog jezera. S druge strane jezera uzdizala su se brda i njihov odraz izgledao je kao da su se ista takva brda utopila u vodi jezera. Voda je bila gotovo crna, nebom se već širila večer i njezina tama ogledavala se u valovima. U kućama na obali palila su se prva svjetla, kao krijesnice ili zvijezde pale s neba.

— Lijepo je, zar ne? — Mo je prebacio Meggie ruku preko ramena. — Ti voliš priče o banditima. Vidiš li onu ruševinu utvrde? U njoj je nekada prebivala jedna zloglasna grupa bandita. Moram pitati Elinor o tome, ona zna sve o jezeru.

Meggie je samo klimnula glavom i naslonila je na njegovo rame. Vrtjelo joj se u glavi od umora, ali Moovo lice po prvi put od kad su krenuli nije bilo mračno od brige. — I gdje sad ona stanuje? — upitala je i suzdržala se da ne zijevne. — Valjda ne iza ove kapije od šiljaka?

— O da. To je ulaz u njezin posjed. Svojim izgledom baš ne poziva posjetitelja da uđe, je li tako? — Mo se nasmijao i povukao Meggie preko ceste.

— Elinor je jako ponosna na ovu kapiju. Dala ju je izraditi po slici iz jedne knjige.

— Po slici vrta sebičnog diva?! — prommrljala je Meggie, dok je virila kroz umjetnički isprepletene željezne vitice.

— Sebični div? — Mo se nasmijao. — Ne, mislim da se radilo o jednoj drugoj priči. Mada bi i ova jako dobro odgovarala teti Elinor.

Lijevo i desno od kapije počinjale su visoke živice koje su svojim trnovitim granama zaklanjale pogled na ono što je ležalo iza ograde. Ali ni vireći kroz željezne šipke, Meggie nije uspjela vidjeti ništa obećavajuće, samo bujne grmove rododendrona i jedan širok šljunčani put.

— Izgleda da imate bogatu rodbinu, zar ne? — šapnuo joj je Lakoprsti na uho.

— Da, Elinor je prilično bogata — rekao je Mo i povukao Meggie natrag od kapije. — Ali vjerojatno će jednoga dana završiti siromašna kao crkveni miš, jer sav svoj novac troši na knjige. Bojim se da bi bez oklijevanja prodala i svoju dušu, kad bi joj vrag zauzvrat ponudio prave knjige. — Jednim pokretom gurnuo je i otvorio tešku kapiju.

— Što to radiš? — upitala je Meggie uznemireno. — Tu ne možemo jednostavno tako ući. — Natpis pokraj kapije još uvijek je bio jasno čitljiv, iako je nekoliko slova već bilo prekriveno granama živice. **PRIVATNI POSJED. NEOVLAŠTENIMA PRISTUP ZABRANJEN.** Za Meggie to zaista nije zvučalo kao dobrodošlica.

Ali Mo se samo nasmijao. — Bez brige — rekao je i još više otvorio kapiju. — Jedino što je kod Elinor osigurano alarmnim uređajem je njezina biblioteka. A tko ušetava kroz njenu kapiju, to joj je svejedno. Nju se baš i ne bi moglo nazvati strašljivom ženom. I ionako joj ne dolazi baš puno posjetitelja.

— Što je sa psima? — Lakoprsti je virio u nepoznat vrt sa zabrinutim izrazom lica. — Sudeći po izgledu ove kapije, unutra su najmanje tri oštra psa veličine teleta.

Ali Mo je samo vrtio glavom. — Elinor ne podnosi pse — rekao je, vraćajući se prema kombiju. — A sada uđite u kombi.

Posjed Meggiene tete prije je bio nalik šumi nego vrtu. Uskoro nakon ulaza put je zavijao, kao da hoće uzeti zalet prije nego povede dalje uz brijeg, a onda se gubio među tamnim jelama i stablima kestena. Ona su rasla tako gusto uz njegov rub, da su njihove grane formirale tunel, i Meggie je već pomislila da mu nikad neće doći kraj kad se drveće iznenada razmaklo i put se ulio u trg posut šljunkom okružen brižljivo njegovanim gredicama ruža.

Na šljunku je stajao jedan siv karavan pred kućom koja je bila veća od škole koju je Meggie pohađala zadnjih godinu dana. Pokušala je izbrojiti prozore, ali uskoro je odustala od toga. Bila je to jedna jako lijepa kuća, ali nije pozivala da se u nju uđe nimalo više od željezne kapije na cesti. Možda je žbuka oker boje samo u sumrak izgledala prljavo. I možda su zeleni kapci bili zatvoreni samo zato što je noć već bila zasjela iza okolnih brda. Možda. Ali Meggie bi pristala na popriličnu okladu da su se i preko dana rijetko otvarali. Ulazna su vrata od tamnog drveta izgledala odbojno kao stisnuta usta, i Meggie je nesvjesno posegnula za Moovom rukom kad su krenuli prema njima.

Lakoprsti je oklijevajući išao za njima s naprtnjačom, u kojoj je Gwin jamačno još uvijek spavao, prebačenom preko ramena. Kad su Mo i Meggie stupili pred ulazna vrata, ostao je stajati nekoliko koraka iza njih i s nelagodom premjeravao

zatvorene kapke kao da je sumnjao da ih gospodarica kuće promatra iza jednog od prozora.

Pokraj ulaznih vrata bio je jedan mali prozor s rešetkom, jedini koji se nije skrivao iza kapaka. Ispod njega je visio još jedan natpis.

AKO IMATE NAMJERU
TRATITI MOJE VRIJEME TRIČARIJAMA,
BIT ĆE BOLJE DA ODMAH ODETE.

Meggie je dobacila Mou zabrinut pogled, ali on joj je uzvratilo samo jednom ohrabrujućom grimasom i pozvonio.

Meggie je čula kako je zvono odjeknulo u velikoj kući. Onda se prilično dugo nije dogodilo ništa. Samo je jedna svraka odletjela krešteći iz jednog od grmova rododendrona koji su rasli oko kuće i nekoliko debelih vrabaca užurbano je ključalo po šljunku u potrazi za nevidljivim kukcima. Meggie im je upravo bila bacila nekoliko mrvica kruha koje je našla u džepu jakne — ostatke nekog davno zaboravljenog piknika — kad su se vrata naglo otvorila.

Žena koja je izašla iz kuće bila je starija od Moa, poprilično starija — iako Meggie nikada nije bila baš sigurna kad se radilo o starosti odraslih. Njezino je lice Meggie podsjećalo na lice buldoga, ali možda više zbog izraza nego zbog njegovih crta. Na sebi je imala mišje siv pullover iznad pepeljastosive suknje, bisernu ogrlicu na kratkom vratu, a na nogama papuče od filca kakve je Meggie jednom morala obući kad je s Moom razgledavala neki dvorac. Elinorina kosa bila je prosijeda. Nosi-la ju je podignutu, ali na sve strane visjeli su joj pramenovi kao da ju je na brzinu i nestrpljivo prikopčala. Elinor nije izgledala kao da provodi mnogo vremena pred ogledalom.

— Gospode Bože, Mortimer! E ako ovo nije iznenađenje!
— rekla je ne gubeći vrijeme na pozdravljanje. — Otkud ti? —
Glas joj je zvučao osorno, ali izrazom lica nije uspjela potpuno prikriti veselje što ga vidi.

— Zdravo, Elinor — rekao je Mo i položio Meggie ruku na rame. — Sjećaš li se Meggie? Prilično je narasla kao što vidiš.

Elinor je Meggie dobacila kratak iritantan pogled. — Da, vidim — rekla je. — Ali tako je to s djecom: rastu, zar ne? I koliko se sjećam, ni ti ni tvoja kći posljednjih se godina niste ovdje pojavljivali. Čemu baš danas imam zahvaliti iznenadnu čast tvog posjeta? Jesi li ipak konačno odlučio smilovati se mojim sirotim knjigama?

— Upravo tako. — Mo je klimnuo glavom. — Jedan mi je od poslova odgođen, narudžba jedne knjižnice, znaš već, knjižnicama uvijek nedostaje novaca.

Meggie ga je uznemireno premjeravala. Nije znala da Mo može tako uvjerljivo lagati.

— U žurbi — nastavio je Mo — nisam uspio Meggie nigdje drugdje smjestiti, pa sam je doveo. Znam, ti ne voliš djecu, ali Meggie ne maže knjige marmeladom niti im trga listove da bi u njih zamotala mrtve ribe.

Elinor je nešto promrmljala negodujući i odmjeravala Meggie kao da je smatra sposobnom za bilo kakvo nedjelo bez obzira što njezin otac o njoj rekao. — Kad si je prošli put doveo, mogli smo je barem zatvoriti u ogradicu — ustanovila je hladnim glasom. — To više očito neće biti moguće. — Još jednom je promotrila Meggie od glave do pete — kao neku opasnu životinju koju mora pustiti u svoju kuću.

Meggie je osjetila kako joj je od bijesa krv jurnula u lice. Htjela je doma ili natrag u kombi, bilo kamo, samo ne ostati u kući ove odvratne žene koja joj je očima hladnim poput šljunka bušila rupe u licu.

Elinorin je pogled s nje prešao na Lakoprstog koji je još uvijek stajao u pozadini očito u neprilici. — A ovo? — Promatrala je Moa upitnim pogledom — Poznajem li već i ovoga?

— To je Lakoprsti, jedan... moj prijatelj. — Možda je samo Meggie zamijetila Moovo oklijevanje. — On putuje dalje na jug, ali možda bi ga mogla na jednu noć smjestiti u jednoj od tvojih bezbrojnih soba?

Elinor je prekrížila ruke na prsima. — Samo pod uvjetom da ime nije dobio po tome kako postupa s knjigama — rekla je. — U svakom slučaju, morat će se zadovoljiti zaista skromnim smještajem u potkrovlju, jer moja je biblioteka u zadnjih nekoliko godina jako narasla i zauzela gotovo sve gostinske sobe.

— Pa koliko knjiga onda imate? — upitala je Meggie. Bila je odrasla među hrpama knjiga, ali ni uz najbolju volju nije mogla zamisliti da se iza svih prozora ove velike, velike kuće skrivaju knjige.

Elinor ju je još jednom odmjerila, ovaj put s neskrivenim prezirom. — Koliko? — ponovila je. — Zar misliš da ih prebrojavam kao gumbе ili zrna graška? Imam ih mnogo, veoma mnogo. Pretpostavljam da u svakoj sobi ove kuće ima više knjiga nego što ćeš ih ti ikada pročitati — i neke od njih tako su vrijedne da bih te bez oklijevanja ustrijelila ako bi se usudila dodirnuti ih. Ali ti si, kako tvrdi tvoj otac, pametna curica, pa to naravno nećeš učiniti, zar ne?

Meggie nije odgovorila. Umjesto toga, zamislila je kako se uzdiže na vrhove prstiju i staroj vješnici triput pljuje na glavu.

Mo se međutim nasmijao. — Nisi se promijenila, Elinor — ustanovio je. — Jezik oštar poput noža za papir. Ali upozoravam te: ako ustrijeliš Meggie, ja ću učiniti isto tvojim najdražim knjigama.

Elinorine usne nabrale su se u osmijeh veličine osmijeha neke bube. — Dobar odgovor — rekla je i učinila korak u stranu. — Ni ti se očito nisi promijenio. Uđite. Pokazat ću ti knjige koje trebaju tvoju pomoć. I još nekoliko drugih.

Meggie je uvijek vjerovala da Mo ima mnogo knjiga. Nakon što je stupila u Elinorinu kuću više to nije mislila.

Knjige nisu ležale u hrpama kao kod njih doma. Svaka je knjiga očito imala svoje mjesto. Ali gdje su kod drugih ljudi tapete, slike ili naprosto komad praznog zida, Elinor je imala regale za knjige. U predvorju, kroz koje ih je najprije provela, regali su bili bijeli i protezali se do stropa, u sobama kroz koje

su nakon toga prošli bili su crni kao i pločice na podu, a isto tako i u hodniku u koji su ušli poslije toga.

— Ove ovdje — objavila je Elinor odmahnuvši rukom dok je koračala uz zbijeno posložene hrptove knjiga — nakupile su se tijekom godina. Nisu jako vrijedne, uglavnom osrednje kvalitete, ništa osobito. Ako se izvjesni prsti ne budu mogli suzdržati i bilo kada jednu od njih izvuku s police — dobacila je Meggie kratak pogled — to neće imati ozbiljnih posljedica. Pod uvjetom da ti prsti, nakon što je njihova znatiželja zadovoljena, svaku knjigu vrate natrag na njezino mjesto i ne ostave u njoj nikakve degutantne tragove. — Dok je to izgovarala, Elinor se okrenula prema Mou. — Vjerovao ti to ili ne — rekla je — u jednoj od posljednjih knjiga koje sam kupila, jednom predivnom prvom izdanju iz devetnaestog stoljeća, doista sam našla osušenu krišku salame kojom je netko svojedobno označio gdje je stao s čitanjem.

Meggie se na to morala nasmijati, što joj je naravno smjesta donijelo još jedan ne baš prijateljski pogled. — To nije nimalo smiješno, mlada damo — rekla je Elinor. — Neke od najdivnijih knjiga koje su ikada tiskane izgubljene su jer ih je nekakav praznoglav trgovac ribom razderao kako bi u njihove listove zamotavao svoje smrdljive ribe. U srednjem je vijeku uništeno na tisuće knjiga jer su od njihovih korica izrezivali đonove za cipele ili njima ložili vatru za parne kupke. — Sjećanje na tako nevjerojatna zlodjela čak je i nakon mnogo stoljeća ostavilo Elinor bez daha. — Dobro, pustimo to! — procijedila je. — Inače ću se previše uzбудiti, krvni mi je tlak i bez toga već jako previsok.

Zastala je pred jednim vratima. Na bijelom je drvetu bilo naslikano sidro oko kojeg je zavijao delfin. — Ovo je znak jednog slavnog tiskara — objasnila je Elinor i pogladila delfinov šiljast nos. — Upravo savršeno za ulaz u biblioteku, zar ne?

— Znam — rekla je Meggie. — Aldus Manutius. Živio je u Veneciji. Tiskao je knjige koje su veličinom točno odgovarale veličini bisaga njihovih naručitelja.

— Aha? — Elinor je iritirana nabrala čelo. — To nisam znala. U svakom slučaju, sretna sam vlasnica jedne knjige koju je on svojeručno tiskao. I to godine 1503.

— Mislite, knjige koja potječe iz njegove radionice — korigirala ju je Meggie.

— Naravno da sam tako mislila. — Elinor je pročistila grlo i premjerila Moa tako prijekorno, kao da je jedino on mogao biti kriv što je njegova kći znala tako ekstravagantne stvari. Onda je položila ruku na kvaku. — Kroz ova vrata — rekla je gotovo liturgijskim tonom pritišćući kvaku — još nikada nije prošlo nijedno dijete, ali kako ti je otac pretpostavljam usadio izvjesno poštovanje prema knjigama, napraviti ću iznimku. Ali pod uvjetom da držiš odstojanje od najmanje tri koraka do regala. Prihvaćaš li uvjet?

Meggie je na trenutak htjela odbiti. Ah, bilo bi prelijepo zaprepastiti Elinor prezirom njezinih dragocjenih knjiga. Ali nije mogla. Bila je jednostavno preznatiželjna. Skoro joj se učinilo da kroz poluotvorena vrata može čuti knjige kako šapuću. Obećavale su joj tisuću nepoznatih priča, tisuću vrata u tisuću neviđenih svjetova. Iskušenje je bilo veće od Meggiena ponosa.

— Prihvaćam — promrmljala je i prekrížila ruke iza leđa. — Tri koraka. — Prsti su je svrbjeli od požude.

— Pametno dijete — rekla je Elinor tako oholim glasom da je Meggie zamalo promijenila odluku. Onda su stupili u Elinorino svetište.

— Dala si ih renovirati! — rekao je Mo. Rekao je još nešto, ali Meggie više nije slušala. Samo je zurila u knjige. Regali na kojima su stajale mirisali su na svježe posječeno drvo. Sezali su do nebeskoplavog stropa na kojem su visjele majušne svjetiljke kao zvijezde privezane uz strop. Uske drvene ljestve opremljene kotačićima stajale su ispred regala spremne svakog znatiželjnog čitača odvesti gore do najgornjih rubova polica. U sobi je bilo pultova za čitanje na kojima su stajale otvorene knjige pričvršćene zlatnomesinganim lancima. Bilo je staklenih

vitrina u kojima su knjige, čije su stranice od starosti bile posute mrljama, svakome tko je prišao bliže pokazivale najdivnije slike. Meggie nije mogla drukčije. Jedan korak, brz pogled prema Elinor, koja joj je na svu sreću bila okrenuta leđima, i već je stajala pred vitrinom. Saginjala se sve niže i niže nad staklo dok ga nije dotakla nosom.

Bodljikavo lišće obavijalo je bljedosmeđa slova. Majušni crveni zmaj bljuvao je cvijeće na pjegav papir. Vitezovi na bijelim konjima gledali su kao da je prošao jedva koji dan od kada ih je netko naslikao tankim kistovima od lasičine dlake. Pokraj njih je stajao jedan mlad par, možda mladenci. Jedan čovjek s plamenocrvenim šeširom neprijateljski ih je promatrao.

— I to bi trebala biti tri koraka?

Meggie se prestrašeno okrenula, ali Elinor nije izgledala previše ljuta. — Da, umjetnost oslikavanja knjiga! — rekla je. — Prije su samo bogataši znali čitati. Zato su uz slova bile slike kako bi i sirotinja mogla razumjeti priče. Naravno, pritom se nije mislilo na njihovo zadovoljstvo, sirotinja je bila na svijetu da bi radila, a ne da bi bila sretna ili da bi gledala lijepe slike. To je bio privilegij bogatih. Ne. Cilj je bio poučiti ih. Uglavnom su to bile priče iz Biblije koje je ionako svatko poznao. Knjige su bile izložene u crkvama i svaki je dan bio okrenut jedan list kako bi se pokazala sljedeća slika.

— A ova knjiga? — upitala je Meggie.

— Oh, mislim da ona nikada nije bila izložena u crkvi — odgovorila je Elinor. — Vjerojatnije je služila za zadovoljstvo jednom jako bogatom čovjeku, ali stara je već gotovo šest stotina godina. — Ponos u njezinu glasu nije se moglo ne čuti. — Zbog takvih su knjiga neki i ubijali. Ja sam je, srećom, morala samo kupiti.

Dok je izgovarala zadnje riječi, naglo se okrenula i odmjerila Lakoprstog koji ih je slijedio bešuman poput mačke u lovu. Meggie je na trenutak pomislila da će ga Elinor poslati natrag na hodnik, ali Lakoprsti je pred regalima stajao s izrazom

takvog strahopoštovanja na licu, ruku prekrivenih na leđima, da joj nije za to davao nikakvog povoda, i tako mu je samo dobacila jedan posljednji prijekoran pogled i vratila se Mou.

On je stajao pred jednim od pultova za čitanje i držao u ruci knjigu čija su leđa visjela na samo nekoliko končića. Držao ju je jako pažljivo, kao pticu slomljenog krila.

— I? — upitala je Elinor zabrinuto. — Možeš li je spasiti? Znam, u užasnom je stanju, a ni druge, bojim se, nisu u mnogo boljem ali...

— Sve se to može srediti. — Mo je spustio tu knjigu i počeo procjenjivati sljedeću. — Ali mislim da će mi trebati najmanje dva tjedna. Ako ne budem morao nabavljati dodatan materijal. To bi stvar moglo još znatno produljiti. Možeš li nas tako dugo podnositi?

— To se podrazumijeva. — Elinor je klimnula glavom, ali Meggie je primijetila pogled koji je dobacila u smjeru Lakoprstog. On je još uvijek stajao pred regalima odmah uz vrata i izgledao potpuno udubljen u promatranje knjiga, ali Meggie je imala dojam da mu ništa od onoga što se govorilo iza njegovih leđa nije promicalo.

U Elinorinoj kuhinji nije bilo knjiga, niti jedne jedine, ali tamo su dobili izvrsnu večeru, za drvenim stolom koji je, kako je Elinor tvrdila, potjecao iz pisarnice jednog talijanskog samostana. Meggie je u to sumnjala. Koliko je znala, redovnici su u samostanskim pisarnicama radili za stolovima ukošenih radnih ploha, ali odlučila je ovo znanje zadržati za sebe. Umjesto toga, uzela je još jedan komad kruha i upravo se u mislima upitala hoće li sir koji je stajao na tobožnjem pisarskom stolu biti jestiv kad je vidjela kako je Mo Elinor nešto prišapnuo. Elinorine su se oči požudno raširile iz čega je Meggie zaključila da se tu moglo raditi samo o nekoj knjizi i odmah je pomislila na pakpapier, bljedo zeleni platneni uvez i ljutnju u Moovu glasu.

Pokraj nje je Lakoprsti neprimjetno ubacio komad šunke u svoju naprtnjaču: Gwinovu večeru. Meggie je vidjela kako

je iz naprtnjače jedan okrugao nosić njuškajući provirio van nadajući se još nekoj poslastici. Kad je primijetio njezin pogled, Lakoprsti joj se osmjehnuo i krišom dao Gwinu još jedan komad slanine. Izgledalo je kao da ga došaptavanje između Moa i Elinor ne zanima, ali Meggie je bila sigurna da su njih dvoje namjeravali sklopiti neki tajni posao.

Nakon kraćeg vremena, Mo je ustao i izašao van. Meggie je upitala Elinor gdje je zahod i — poslala za njim.

Bio je to čudnovat osjećaj, uhoditi Moa. Nije se mogla sjetiti da je to ikada prije činila — osim one noći kada je došao Lakoprsti. I svojedobno kada je pokušala otkriti je li Mo Djed Božićnjak. Sramila se tako se šuljati iza njega. Ali za to je sam bio kriv. Zašto je tu knjigu skrivao od nje? I sad ju je možda namjeravao dati onoj Elinor — knjigu koju Meggie nije smjela vidjeti! Ta joj knjiga nije izlazila iz glave otkad ju je Mo žurno sakrio iza leđa. Čak ju je već i tražila u torbi u kojoj su bile Moove stvari prije nego ju je unijela u kombi, ali nije ju mogla naći.

Jednostavno ju je morala vidjeti prije nego možda nestane u jednoj od Elinorinih vitrina! Morala je saznati zašto je Mo bila toliko dragocjena da ju je zbog nje čak ovamo dovukao...

U predvorju se još jednom ogledao oko sebe prije nego je izašao iz kuće, ali Meggie se na vrijeme sakrila iza jedne škrinje iz koje je mirisalo na lavandu i naftalin. Odlučila je ostati u svom skloništu dok se Mo ne vrati. Vani na dvorištu sigurno bi ju otkrio. Vrijeme je protjecalo nepodnošljivo sporo kao i uvijek kad se uzlupanog srca na nešto čeka. Knjige u bijelim regalima izgledale su kao da je promatraju, ali šutjele su, kao da su osjećale da Meggie trenutno može misliti samo na jednu jedinu knjigu.

I konačno se Mo vratio noseći paket zamotan u smeđ papir. Možda ju ovdje samo hoće sakriti!, mislila je Meggie. Gdje se knjigu može bolje sakriti nego među deset tisuća drugih knjiga? Da. Mo će je ovdje ostaviti i oni će se opet vratiti doma. Ali želim je jednom vidjeti, mislila je Meggie, samo jednom,

prije nego bude stajala u regalu kojemu ne smijem prići bliže nego na tri koraka.

Mo je prošao tako blizu nje da ga je mogla dotaknuti, ali ju nije primijetio. — Meggie, ne gledaj me tako! — znao je ponekad reći. — Opet mi čitaš misli. — Sad je izgledao zabrinuto — kao da nije bio siguran da je ono što namjerava učiniti ispravno. Meggie je polako odbrojila do tri prije nego je krenula za njim, ali Mo je nekoliko puta zastao tako iznenada da je gotovo naletjela na njega. Uopće se nije vratio u kuhinju, nego je otišao ravno u biblioteku. Bez ponovnog osvrtnja otvorio je vrata na kojima je bio znak venecijanskog tiskara i tiho ih ponovo za sobom zatvorio.

I sad je Meggie stajala među svim tim nijemim knjigama i pitala se treba li ući za njim ili ne... zamoliti ga da joj pokaže knjigu ili ne? Hoće li se jako naljutiti na nju? Upravo kad je htjela skupiti svu svoju hrabrost i ući za njim, čula je korake — brze, odlučne korake, nagle od nestrpljenja. To je mogla biti samo Elinor. Što sad?

Meggie je otvorila najbliža vrata i šmugnula unutra. Krevet s baldahinom, ormar, fotografije u srebrnim okvirima, kup knjiga na noćnom ormariću, na tepihu otvoren katalog, stranice prekrivene slikama starih knjiga. Dospjela je u Elinorinu spavaću sobu. Osluškiivala je uzlupanog srca, čula Elinorine energične korake i potom kako su se vrata biblioteke po drugi put zatvorila. Oprezno se ponovo iskrala van na hodnik. Još je neodlučno stajala pred bibliotekom kad joj se jedna ruka odostraga spustila na rame. Druga joj je zatvorila usta da ne vrisne od straha.

— Ja sam! — prišapnuo joj je Lakoprsti na uho. — Tiho, inače smo nastradali, razumiješ li?

Meggie je klimnula glavom i Lakoprsti je polako skinuo ruku s njezinih usta. — Tvoj otac hoće knjigu dati ovoj vještići, je li tako? — šaptao je. — Je li ju donio iz kombija? Reci. Donio ju je, je li?

Meggie ga je odgurnula. — Ne znam! — prosiktala je. — Osim toga — što se to Vas tiče?

— Što se to mene tiče? — Lakoprsti se tiho nasmijao. — Dakle, možda ću ti jednom ispričati zašto me se to tiče. Ali sada samo hoću znati jesi li je vidjela.

Meggie je odmahнула glavom. Ni sama nije znala zašto je slagala. Možda jer joj je njegova ruka maloprije malo prečvrsto zatvorila usta.

— Meggie! Slušaj! — Lakoprsti ju je prodorno gledao. Njegovi ožiljci izgledali su kao blijede crte koje mu je netko nacrtao na obraze, dvije na lijevom, u blagom luku, treća na desnom, još dulja, od uha sve do nosnice. — Jarac će ubiti tvog oca ako ne dobije tu knjigu! — šaptao je Lakoprsti. — Ubit će ga, razumiješ li? Zar ti nisam objasnio kakav je to čovjek? On hoće tu knjigu, a on uvijek dobije ono što hoće. Smiješno je vjerovati da je knjiga ovdje sigurna od njega.

— Mo ne misli tako!

Lakoprsti se uspravio i zurio je u vrata biblioteke. — Da, znam — mrmljao je. — U tome i jest problem. I zato — položio je obje ruke na Meggiena ramena i gurnuo je prema zatvorenim vratima — zato ćeš sad sasvim nevino ući unutra i ustanoviti što njih dvoje namjeravaju s knjigom. Da?

Meggie je protestirala. Ali prije nego se uspjela snaći, Lakoprsti je već bio otvorio vrata i gurnuo je u biblioteku.

Jedna slika, ništa više

Neka se u ruci onoga tko knjige krade, ili posuđene ne vraća, knjiga pretvori u zmiju otrovnicu. Kap ga udarila i udovi mu se oduzeli. Urlajući za milost preklinjao, njegove muke ne popustile dok se ne počne raspadati. Knjiški crvi, kao mrtvački crv, koji nikada ne umire, crijeva mu glodali. I paklena ga vatra, kao posljednja kazna, zauvijek proždimala.

*Natpis u knjižnici samostana San Pedro u Barceloni,
citirao Alberto Manguel*

Knjigu su bili raspakirali, Meggie je vidjela da na jednom stolcu leži pakpapier. Nitko od njih dvoje nije primijetio da je ušla. Elinor je bila pognuta nad jednim od pultova za čitanje, Mo je stajao pokraj nje. Oboje su vratima bili okrenuti leđima.

— Nepojmljivo. Mislila sam da više ne postoji ni jedan jedini primjerak — rekla je Elinor. — Čudne se stvari pričaju o ovoj knjizi. Jedan antikvar kod kojeg često kupujem ispričao mi je da su mu prije tri godine ukradena tri primjerka, i to u jednom danu. Gotovo istu priču čula sam od još dva knjižara.

— Zbilja? Zaista čudno! — rekao je Mo, ali Meggie je njegov glas dovoljno dobro poznavala i čula je da je samo hinio čuđenje. — No, bilo kako bilo. I kad ne bi bila rijetka, za mene je ova knjiga jako dragocjena i želio bih da je na sigurnom, na neko vrijeme, dok ne dođem po nju.

— Kod mene je svaka knjiga na sigurnom — odgovorila je Elinor nestrpljivo. — To znaš. Knjige su moja djeca, moja djeca crna od tinte, i ja ih mazim i pazim. Sunčevom svjetlu ne dopuštam da dotakne njihove stranice, brišem s njih prašinu i čuvam ih od gladnih knjiških crva i prljavih ljudskih prstiju. Ova ovdje dobit će počasno mjesto, i ničije je oči neće vidjeti